

LKF IEBILDUMI LVM aktīvu privatizācijai 2025.gada jūlijs

Latvijas Kokrūpniecības federācija izsaka nopietnas bažas par informatīvajā ziņojumā pausto priekšlikumu līdz 2029. gadam atsavināt vismaz 10% valsts kapitālsabiedrību daļu publiskajā piedāvājumā, tostarp arī tām sabiedrībām, kurām šobrīd spēkā ir privatizācijas aizliegums.

LKF kategoriski iebilst pret šādu soli attiecībā uz AS “Latvijas valsts meži” un aicinām valdību pārskatīt šo politiku, ņemot vērā turpmāk izklāstītos apsvērumus:

1. Stratēģiskas nozīmes aktīvu nedrīkst pakļaut privatizācijai

Meža nozarei kopumā un valsts kapitālsabiedrībai AS “Latvijas valsts meži” – ir ne tikai ekonomiska, bet arī vides, sociāla un drošības nozīme. Šīs sabiedrības pārvalda nacionālās bagātības, nodrošina ilgtspējīgu mežsaimniecību, nodarbinātību reģionos un atbalstu vietējai pārstrādei. Šādu uzņēmumu daļēja privatizācija, pat tikai mazākuma daļas apmērā, rada riskus ilgtermiņā – tostarp spiedienu uz peļņas maksimizāciju uz vides un sabiedrības interešu rēķina.

2. Kapitāla tirgus attīstība nedrīkst notikt uz sabiedrības īpašuma rēķina

Saprotam un atbalstām nepieciešamību attīstīt Latvijas kapitāla tirgu. Taču kapitāla tirgus mērķiem jāmeklē alternatīvi virzieni – piemēram, veicinot privāto uzņēmumu kotēšanu biržā, uzlabojot likumdošanu vai atvieglojot nosacījumus jaunu emitentu piesaistei. Valsts stratēģisko aktīvu pārdošana nav ilgtspējīgs veids kapitāla tirgus attīstībai, jo tie ir resursi ar ierobežotu atjaunošanas iespēju.

3. Risks samazināt nacionālo ekonomisko drošību un ietekmi pār nozarēm

Valsts kontrole pār būtiskākajiem resursiem – tostarp meža zemi un tās apsaimniekošanu – ir instruments, ar kura palīdzību iespējams nodrošināt līdzsvarotu un sabalansētu nozares attīstību, īpaši krīzes apstākļos. Šādas kontroles vājināšana caur publiskā piedāvājumā pārdotām akcijām rada riskus gan meža resursu pieejamībai, gan vietējās industrijas konkurētspējai ilgtermiņā.

4. Potenciāli zema peļņa – augsts risks

Ieņēmumi no 10% akciju pārdošanas nebūs būtiski valsts budžetam, savukārt risks zaudēt kontroli pār uzņēmumu stratēģisko virzību – ir būtisks. Prakse citās valstīs rāda, ka šādi pārdošanas soļi bieži vien kalpo par precedentu turpmākai privatizācijai. Tādēļ šis ir bīstams politikas virziens, kurš var neatgriezeniski ietekmēt tautsaimniecību.

Latvijas Kokrūpniecības federācija aicina valdību saglabāt un nostiprināt valsts līdzdalību stratēģiski nozīmīgajās kapitālsabiedrībās, īpaši dabas resursu pārvaldībā, un nodrošināt, ka īstermiņa budžeta problēmas vai kapitāla tirgus attīstības izaicinājumi netiek risināti uz sabiedriskā īpašuma pārvaldības vājināšanas rēķina.

